

Retningslinjer for bruk av kunstig intelligens

Politiets Fellesforbund

Innhold

Innledning.....	2
Begreper	2
Ha KI-vett	2
Formål.....	3
Tilgang til KI-tjenester.....	3
Lukkede tjenester	3
Åpne tjenester	3
Betalt eller gratisversjon?	4
Deep research.....	4
KI og sosiale medier – din data er verdifull	4
Tjenester forbundet med høy risiko	4
Ansvarlig bruk av KI	5
Generative KI-verktøy kan «hallusinere»	5
Generell råd for bruk	5
Bruk av KI i lyd, bilde og video	5
Bruk av KI til kodeutvikling	6
Sikkerhet og personvern.....	6
Feil og avvik	6
Praktiske tips til bruk	6
Regulering og lovverk	7
Kilder og inspirasjon	7
Revisjon	7

Innledning

Kunstig intelligens (KI) gir muligheter for nye måter å jobbe på i Politiets Fellesforbund (PF), men krever ansvarlig bruk. Disse retningslinjene hjelper deg å bruke KI på en trygg, lovlig og etisk måte, i tråd med PFs verdier. Her finner du råd om hvilke tjenester du kan bruke, hvordan du skal håndtere data, og hvem du kan kontakte ved spørsmål.

Retningslinjene skal bidra til at vi kan utnytte KI og automatisering på en måte som ivaretar både sikkerhet, personvern og kvalitet i arbeidet. For spørsmål om KI, kontakt it@pf.no

Begreper

- **Kunstig intelligens (KI):** Systemer som kan utføre oppgaver som normalt krever menneskelig intelligens, for eksempel gjenkjenning av bilder, å forstå tale, ta beslutninger og lære av erfaring.
- **Generativ KI:** KI som kan lage nytt innhold, som tekst, bilder, musikk og video.
- **Prompt:** Instruksjoner eller spørsmål du gir til KI-verktøy.
- **Språkmodell:** KI-system som forstår og genererer språk, for eksempel ChatGPT, Copilot Chat og Google Gemini.
- **KI-agent:** «Smart» digital helper som kan ta egne avgjørelser for å løse oppgaver
- **Åpen KI-tjeneste:** Tjenester uten avtale med PF, der data kan deles med eksterne.
- **Lukket KI-tjeneste:** Tjenester PF har avtale med, med trygg datahåndtering.

Ha KI-vett

Mange synes KI-jungelen er vanskelig å manøvrere i, og utviklingen skjer raskt. Det er likevel noen regler som alltid vil gjelde:

- **Del aldri sensitive data i åpne KI-tjenester** (personopplysninger, taushetsbelagt eller virksomhetskritisk data m.m.)
- **Kvalitetssikre alltid resultatet**

Tekst som legges inn i åpne tjenester som ChatGPT eller Google Gemini kan bli brukt for å trene modellene. Mange lagrer data utenfor EU, hvor personvernet kan være svakere. Sjekk vilkårene før bruk.

KI-modeller prøver å gi svar selv om de ikke «vet» – og kan derfor finne på ting. Vær kritisk.

Formål

Retningslinjene skal sikre trygg og forsvarlig bruk av KI-tjenester, og ivareta personvern og informasjonssikkerhet. De gjelder for:

- Medarbeidere på forbundskontoret (både lukkede og åpne tjenester)
- Tillitsvalgte (åpne, eksterne KI-tjenester)

Se også PFs retningslinjer for personvern: [Retningslinjer for personvern](#)

Tilgang til KI-tjenester

Lukkede tjenester

Medarbeidere på forbundskontoret skal først og fremst bruke interne, lukkede KI-løsninger. Her behandles all data innenfor EU/EØS, og informasjonen du legger inn brukes ikke til videre trening av språkmodellene eller deles med eksterne. Følgende tjenester er tilgjengelige:

- **Intility GPT:** chatbot og språkmodell som bruker språkmodellen fra OpenAI.
- **Intility Transcribe:** transkriberingstjeneste fra lyd til tekst basert på NB Wisper (Nasjonalbiblioteket sin egen språkmodell)

Åpne tjenester

Både medarbeidere og tillitsvalgte kan bruke åpne KI-tjenester til generelle arbeidsoppgaver, men må unngå å dele sensitiv eller konfidensiell informasjon. Eksempler på slike tjenester:

- **Microsoft 365 Copilot Chat:** KI-assistent i nettleseren Edge, hjelper med å oppsummere nettsider, generere tekst og svare på spørsmål.
- **ChatGPT:** Chatbot fra OpenAI for tekstbaserte oppgaver.
- **Google Gemini:** Googles chatbot for tekst, research og oppsummeringer.
- **DALL-E / Midjourney:** Lager bilder og illustrasjoner ut fra tekst.
- **Claude:** Chatbot fra Anthropic, lik ChatGPT.
- **Perplexity AI:** Søke- og oppsummeringsverktøy, som bruker kilder fra internett.
- **DeepL Translate og Google Translate:** Oversettelse med KI.

Betalt eller gratisversjon?

Gratisversjoner (som ChatGPT Free, Google Gemini Free) gir ofte bare basisfunksjoner og har begrensninger på kapasitet og funksjonalitet. Betalte versjoner har kraftigere modeller, raskere svar og flere funksjoner. De gir også bedre datasikkerhet og personvern enn gratisversjonene, men ikke på nivå med lukkede løsninger.

Deep research

"Deep research" er KI-funksjoner som kan hente og sammenfatte innhold fra internett, og finnes i blant annet ChatGPT, Gemini og Perplexity. Den bruker resonnering for å sammenfatte store mengder informasjon fra internett i form av bilder, PDF-er og tekst.

Vær alltid bevisst på hva slags data du sender inn i åpne chattetjenester og KI-verktøy med internett-tilgang.

Intility GPT har ikke internett-tilgang eller websøk, for å sikre at fortrolig informasjon ikke lekker.

KI og sosiale medier – din data er verdifull

Vær oppmerksom på at innlegg, bilder og meldinger du deler på plattformer som Snapchat (MyAI), Meta (Facebook/Instagram) og X (Grok) kan bli brukt til å trene deres KI-modeller. Dette gjelder også i jobbsammenheng.

Eksempel: Meta har utsatt å bruke europeiske brukeres innhold til trening, men situasjonen endrer seg raskt. Følg alltid med på personvernbestemmelser, og vær bevisst på hva du deler, spesielt innholdet er sensitivt.

Tjenester forbundet med høy risiko

- **Høyrisikoland:** KI-tjenester fra land som Russland og Kina har svakere personvernlovgivning og økt risiko for at myndighetene får tilgang til data. Eksempel: *DeepSeek* vurderes som høyrisiko.
- **KI-nettlesere:** Nettlesere som kan utføre handlinger på dine vegne, som for eksempel Atlas fra OpenAI, Comet fra Perplexity og Dia fra The Browser Company. Disse nettleserne har betydelige sikkerhetshull, og det er ikke tillatt for medarbeidere å bruke slike KI-nettlesere. Tillitsvalgte frarådes også bruk, på grunn av risiko for overvåking og såkalte "prompt injections".

Ansvarlig bruk av KI

Generative KI-verktøy kan «hallusinere»

Generative KI-verktøy, som språkmodeller, er trent på store mengder tekst for å lære mønstre i språket. De har ingen innebygd forståelse av sannhet eller fakta. Når de lager tekst, gjetter de hvilket ord som sannsynligvis kommer neste, uten å vite om det faktisk er sant. Derfor kan KI noen ganger gi svar som virker plausible, men som er oppdiktet. Dette kalles «hallusinerings». For eksempel kan KI svare at hovedstaden i Norge er «Oslo», men innimellom kan den foreslå «Stockholm», fordi disse ordene ofte opptrer sammen i treningsdataene.

Det er derfor viktig å være kritisk og kontrollere fakta når du bruker generativ KI.

Generell råd for bruk

Når du bruker KI, skal du alltid:

- Bruke KI som et hjelpemiddel, ikke en erstatning for faglig vurdering.
- Kvalitetssikre alt KI-generert innhold før bruk.
- Være kritisk, KI kan gi feil eller finne på ting, som beskrevet i forrige avsnitt.
- Merk tydelig når du bruker KI-generert innhold, og oppgi hvilket verktøy som er brukt.
- Vurdere opphavsrett før du kopierer eller deler innhold.
- Ikke bruk KI til å lage eller spre falsk eller misvisende informasjon.
- Ikke del sensitive data med åpne KI-tjenester.
- Sørge for at det alltid er et menneske som tar endelige beslutninger.
- Be KI-verktøyet om begrunnelse og kontroller kilder.

Ansvar og roller

Endelig ansvar for bruk av KI-tjenester ligger hos den enkelte medarbeider/tillitsvalgt, med støtte fra IT-avdelingen i PF. Ved tvil om vurdering av risiko eller bruk av nye verktøy, kontakt it@pf.no. IT-avdelingen støtter seg også på råd fra driftsleverandør.

Bruk av KI i lyd, bilde og video

- Ikke lag eller bruk lyd, bilder eller video av andre uten samtykke.
- Oppgi alltid at innholdet er KI-generert, og si hvilket verktøy som er brukt.
- Sjekk opphavsrett før bruk.
- Ikke lag falske bilder eller videoer av ekte personer (deepfakes) uten tydelig samtykke.

- Sørg for variasjon, og unngå skjev framstilling av kjønn, alder og etnisitet. KI-modeller kan ha innebygde skjevheter (bias) som kan føre til diskriminering eller urettferdig behandling.

Bruk av KI til kodeutvikling

- Bruk KI som støtte, men sjekk alltid koden selv før bruk.
- Vær klar over hvilken KI-modell du bruker, de er ulike.
- Kontroller at koden er sikker og fri for sårbarheter.
- Tenk over hvor KI-modellen er utviklet (opphavsland), særlig for sensitive prosjekter.

Sikkerhet og personvern

Når du bruker åpne KI-tjenester:

- Alt du skriver inn kan lagres og deles uten at du har kontroll.
- Ikke legg inn andres personopplysninger – det kan bryte personvernet deres.
- KI-verktøy kan samle informasjon om deg og bruke det til f.eks. reklame.
- Dataene dine kan bli brukt til å trene KI og deles videre, eller bli offentlig/solgt.

Feil og avvik

Ved mistanke om brudd på personvern, sikkerhet eller andre retningslinjer, skal dette umiddelbart varsles til personvern@pf.no.

Praktiske tips til bruk

KI kan være nyttig til for eksempel automatisk språkvask, dataanalyse og tekstgenerering. Et praktisk eksempel på bruk:

- Start med en tekst du stoler på, og lim den inn.
- Beskriv målgruppe og formål tydelig.
- Gi rammer for form og lengde, og be om konkrete leveranser (f.eks. sammendrag eller punktliste).
- Be om at uklare punkter listes opp.
- Be gjerne om flere varianter og velg den som passer best.

Regulering og lovverk

KI er regulert av eksisterende lover, som Grunnloven, Menneskerettighetsloven, Forvaltningsloven, Likestillings- og diskrimineringsloven og Personvernforordningen. Den nye **KI-forordningen (AI Act)** i EU stiller krav til utvikling og bruk av KI.

AI Act deler KI-systemer inn i tre risikonivåer: ulovlig bruk, høy risiko og lav risiko. For de fleste norske virksomheter har AI Act foreløpig liten praktisk betydning, men intensjonen bør følges:

Ikke bruk KI-verktøy til forbudte formål, som å gjenkjenne følelser, manipulere eller villedde, sosial poenggivning eller biometrisk kategorisering.

Kilder og inspirasjon

Retningslinjene bygger på åpen informasjon fra blant annet Digdir, NorSis, NTNU, Statens arbeidsgiverportal og Intility (driftsleverandør). Intility GPT er benyttet for bistand til språk og oppbygging av struktur.

Revisjon

IT-avdelingen har ansvar for løpende revisjon av retningslinjene i takt med utviklingen av KI. Innspill fra medarbeidere og tillitsvalgte mottas fortløpende og kan sendes til it@pf.no.

Dato	Beskrivelse	Endring
09.12.2025	Dokument opprettet, Hanne Nilsen	